

Lot i les seves filles, d'Andrea Vaccaro(1604-1670)

Dra. Mª Assumpta Roig i Torrentó
Prof. H^a de l'Art. Universitat de Girona

La presència de l'única obra que disposa el Museu d'Art de Girona del pintor napolità, titulada *Lot embriagat per les seves filles*, dipositada des de 1994 a l'espai de magatzems R6/15B del Museu, és una peça catalogada amb n^o d'inventari del Mda 130.755, de 1,95 x 2,67 mts. El quadre està en un bon estat de conservació, i ha sigut restaurat l'any 1983. La tècnica utilitzada és oli sobre tela. En el Museu d'Art hi consta en qualitat de dipòsit del Museo del Prado. Dipòsit realitzat per Reial Ordre el 1880; fet que l'assigna alhora com una peça d'aquest Museu, catalogada en els seus inventaris, amb el n° 748. Una nova ordenació, catalogació i conseqüent publicació del Museo del Prado: *Inventario General de Pinturas. La Colección Real vol.1. Madrid 1990*, la tela de Vaccaro hi consta amb el n^o d'inventari actualitzat 5.136.

El tema de l'obra es troba referenciat en el capítol 19 del Gènesi, que recull un dels passatges de la vida de Lot. Segons els comentaris al text bíblic del Padre Scio de San Miguel, del segle XVIII, comença el relat quan Lot recull a dos àngels a casa seva, els que el treuen de la ciutat juntament amb la seva dona i les seves dues filles. El segon episodi correspon a l'incendi de les ciutats de Pentàpolis entre les que s'hi troben Sodoma i Gomorra, salvant-se la ciutat de Segor - per petició de Lot als seus acompanyants. El tercer fragment consisteix en el càstig de la muller de Lot - es converteix en estàtua de sal, sal de pedra, de la que es treu de les muntanyes i és dura com el marbre- per mirar enrera, el que tenien expressament prohibit. Episodis reflectits en un grup de quatre làmines realitzades pel gravador dels Països Baixos Philip Galle i que es troben a la Col·lecció de Gravats de la Biblioteca de el Escorial .

El darrer episodi correspon a l'incest de Lot amb les seves dues filles Gn19,30-35 tema abundantment representat a l'Europa dels segles XVI i XVII. (Lot and his daughters- google) El text bíblic assenyala que Lot va tenir por de quedar-se a Segor i va anar a amagar-se a una cova, a la muntanya, amb les seves dues filles. Espai ambiental on ubica l'artista l'escena representada. Hem de tenir present que la ciutat de Segor està situada a l'orient meridional del mar Mort, zona plegada de coves i grutes entre les roques, aspecte que es reflectit per la major part de les imatges que representem el tema.

Andrea Vaccaro, documentat a Nàpols entre 1604-1670, va desenvolupar aquest tema de l'Antic Testament amb un caràcter profà i amb una tècnica i estil que el caracteritzen. Igual que les històries de Tobies que és troben al MNAC- sala 54-www.mnac.es. Teles que juntament amb la del MdA situaríem a l'entorn de 1640. Per explicar *la manera* de Vaccaro cal emmarcar aquesta obra en el context de la cultura artística, a l'entorn de Nàpols. Les seves composicions reflecteixen un equilibri mesurat, amb bellesa i serenitat clàssiques que afecta molt especialment al desapassionament dels seus personatges,.(Roig,A.1995) . Nàpols es en aquesta època una ciutat oberta i receptiva a les innovacions que venien de fora, i la presència de virreis espanyols com Don Pedro de Aragón (1666-1672) amant i bon col·leccionista de pintures de Vaccaro, facilita la presència d'obres d'aquest pintor a les col·leccions espanyoles. La cultura contrareformista hi es present i, l'ambient artístic que en ella s'hi conrea aglutina artistes i tendències ben diverses però amb una finalitat clara, l'art al servei de la devoció.(de Frutos,L. Salort,S... (2002).

L'episodi en qüestió, l'embriaguesa de Lot per les seves filles, és utilitzat molt freqüentment de gravadors del nord d'Europa dels XVI-XVII. Gravadors que tenen una formació i trajectòria que, passa per una estada a Itàlia, per informar-se dels plantejaments de Miquel Àngel i Rafael, i un taller amb nombrosos col·laboradors, on si sumen els gustos nòrdics. L'exponent més clar en relació a l'obra de Vaccaro és el gravat de Philip Galle (1537-1612) que es troba a la col·lecció artística de la Universitat de Liège(www.wittert.ulg.ac.be) .

FRUTOS,L.SALORT,S.-“ La colección artística de don Pedro de Aragón, virrey de Nápoles (1666-1672)”. Recherche sul Seicento Napoletano.Saggi e documenti. Napoli 2002. pp.47-110. (p.58-Andrea Vaccaro i el virrey).

ROIG,A.- Lot embriagat per les seves filles, d'Andrea Vaccaro. MdA a Fons ,Girona 1995 pp.63-73

Tres siglos de oro de la pintura napolitana..Museo de Bellas Artes valencia.2003-2004,pp.52-54

www.wga.hu/bio/v/vaccar/biogaph.html